

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ОСНОВИ КЕРУВАННЯ АВТОМОБІЛЯМИ ТА
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЮ ТЕХНІКОЮ»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Код і найменування спеціальності	G11 Галузеве машинобудування; G3 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка; G19 Будівництво та цивільна інженерія; H7 Агроінженерія»; J8 Автомобільний транспорт.
Тип і назва освітньої програми	ОПП Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва; ОПП Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка; ОПП Сільськогосподарське будівництво; ОПП Технології і засоби механізації сільськогосподарського виробництва; ОПП Автомобільний транспорт.
Курс, семестр	2 курс, 4 семестр.
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4. Загальна кількість годин – 120 год, із яких: Лекції – 16 годин, практичні – 24 годин, самостійна робота – 80 год. Форма семестрового контролю – залік.
Мова (-и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Інженерно-технологічний факультет Кафедра агроінженерії та автомобільного транспорту.
Контактні дані розробника(-ів)	 <p>Викладач: Володимир ЛАВРЕНКО, старший викладач <i>Контакти:</i> ауд. 361а (навчальний корпус №3), e-mail: volodymyr.lavrenko@pdau.edu.ua, тел. (0532) 56-96-87, посилання на сторінку викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/lavrenko-volodymyr-vasilovych</p>
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Факультетська вибіркова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Базові знання з «Правил дорожнього руху», знання будови автотракторних засобів.
Компетентності	<i>Загальні (ЗК):</i> - Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

	<ul style="list-style-type: none"> - Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях, виявляти, ставити та вирішувати завдання у сфері професійної діяльності. - Здатність до практичного застосування знань та оволодіння сучасними знаннями. <p><i>Спеціальні (фахові):</i></p>
Програмні результати навчання / результати навчання	<p>РН. Володіти знаннями щодо безпечного керування транспортними засобами (ТЗ), основ стратегії та тактики керування автомобілем та сільськогосподарською технікою. Володіти навиками правильної поведінки водія в небезпечних і критичних ситуаціях. Демонструвати знання вимог Правил дорожнього руху, зокрема такі, що стосуються запобігання дорожньо-транспортним пригодам.</p>

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

Навчальна дисципліна «ОСНОВИ КЕРУВАННЯ АВТОМОБІЛЯМИ ТА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЮ ТЕХНІКОЮ» відіграє важливу роль у формуванні соціальних навичок (soft skills) у здобувачів вищої освіти інженерно-технологічного факультету Полтавського державного аграрного університету. Основні аспекти цього впливу включають: командну роботу та співпрацю, комунікаційні навички, критичне мислення та проблемне вирішення, організаційні навички, адаптивність та гнучкість, етичні та екологічні цінності. Дисципліна сприяє розвитку навичок командної роботи через колективні завдання, що допомагає здобувачам ефективно взаємодіяти і досягати спільних цілей. Лекції і презентації вчать чітко і зрозуміло комунікувати, презентувати свої ідеї і вести конструктивні дискусії. Аналіз і розв'язування реальних ситуаційних завдань допомагають здобувачам розвивати навички критичного мислення, оцінювати різні варіанти рішень та знаходити оптимальні варіанти розв'язання практичних задач. Робота в команді допомагає розвивати здатність адаптуватися до нових ситуацій і швидко реагувати на зміни. Акцент на роль і місце агроінженерії в агропромисловому виробництві формує відповідальне ставлення до вимог функціонування сільськогосподарської техніки та технологічних процесів виробництва.

Навчальна дисципліна «ОСНОВИ КЕРУВАННЯ АВТОМОБІЛЯМИ ТА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЮ ТЕХНІКОЮ» сприяє: всебічному розвитку соціальних навичок, які є критично важливими для успішної професійної діяльності та особистісного росту здобувачів вищої освіти. Вона допомагає формувати здатність до ефективної роботи в команді, комунікації, критичного мислення, організації та управління, а також забезпечує розуміння важливості та етичних стандартів у професійній діяльності.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення навчальної дисципліни: Набуття здобувачами вищої освіти знань щодо безпечного керування транспортними засобами (ТЗ), а також вплив тактико-технічних характеристик транспортних засобів і їх зв'язок з елементами активної, пасивної, протиаварійної, після аварійної та екологічної безпеки, знання та дотримання правил контролю безпеки дорожнього руху при виїзді транспортного засобу на лінію, при його експлуатації й запобіганні ДТП, відпрацювання в навчанні правильної поведінки водія в небезпечних і критичних ситуаціях з вирішенням задач при використанні сучасних методів навчання, адже майстерність водія полягає в тому, щоб не тільки гідно виходити із критичних ситуацій, а в тому, щоб не допускати їх виникнення.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Основні поняття та завдання дисципліни «Основи керування автомобілями та сільськогосподарською технікою».

Тема 2. Основи стратегії і тактики керування автомобілем та сільськогосподарською технікою. (Гостьовий спікер професіонал-практик).

Тема 3. Керування автомобілем та сільськогосподарською технікою в умовах майданчика.
 Тема 4. Керування в умовах населеного пункту та міста.
 Тема 5. Керування автомобілем та сільськогосподарською технікою в особливих умовах.
 Тема 6. Дорожні умови та особливості керування автомобілем та сільськогосподарською технікою у складних дорожніх умовах.
 Тема 7. Методи прищеплення навичок безпечного керування автомобілем та сільськогосподарської техніки.
 Тема 8. Аналіз дорожньо-транспортних пригод (ДТП). (Гостьовий спікер професіонал-практик).

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні методи: лекції; розповідь; пояснення; інструктаж;
- наочні методи: демонстрування; спостереження;
- практичні методи: практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою: конспектування; тезування, анотування.

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

– методи формування пізнавальних інтересів: створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу; методи використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації; методи відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти.

– методи стимулювання і мотивації обов'язку і відповідальності: роз'яснення мети навчальної дисципліни; висування вимог до вивчення дисципліни; оперативний контроль; вказування на недоліки, зауваження.

3. Інноваційні методи навчання:

– інтерактивні методи: дискусії, диспути, дебати; проектування професійних ситуацій; розроблення і презентація проєктів; рольові та ділові (імітаційні) ігри; коучинг і навчальні тренінги.

– Методи інтерактивної візуалізації навчального матеріалу: інтелектуальна карта уяви; стрічка подій.

– комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.

4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

– методи усного контролю: опитування; бесіда; доповідь.

– методи письмового контролю: самостійна робота; творче завдання.

– методи лабораторно-практичного контролю: практичні роботи.

– методи самоконтролю: самостійний пошук помилок; самооцінювання; самоаналіз; визначення пріоритетних напрямів власного навчального процесу.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Наведені у Додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів виконання та перескладання

Перескладання іспиту чи заліку відбувається із дозволу директора навчально-наукового інституту за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний)

- щодо академічної доброчесності

Доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів.

Політика щодо академічної доброчесності у Полтавському

	<p>державному аграрному університеті регламентується такими локальними нормативно-правовими актами: Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету, Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету, Положення про групу сприяння академічній доброчесності у Полтавському державному аграрному університеті; Положення про комісію з академічної доброчесності у Полтавському державному аграрному університеті; Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Полтавському державному аграрному університеті, Порядку перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у Полтавському державному аграрному університеті. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.</p>
<p>- ЩОДО ВІДВІДУВАННЯ ЗАНЯТЬ</p>	<p>Для здобувачів вищої освіти денної форми здобуття освіти відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба або академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Відсутність здобувача вищої освіти на заняттях передбачає самостійне опрацювання матеріалу та не звільняє здобувача від виконання завдання на самостійну підготовку або завдання поточного контролю. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватися в онлайн форматі за погодженням з директором навчально-наукового інституту. Відвідування занять (офлайн або онлайн) є обов'язковим згідно розкладу дзвінків. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані самостійно та у встановлений термін. Відпрацювання пропущених занять відбувається шляхом самостійного опанування здобувачем вищої освіти навчального матеріалу із наступною перевіркою отриманих результатів навчання у письмовій чи усній формі. Роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн занять або тестування.</p>
<p>- ЩОДО ЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕФОРМАЛЬНОЇ / ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ</p>	<p>На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, конференціях, семінарах, круглих столах. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.</p>
<p>- ЩОДО ОСКАРЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ</p>	<p>Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку. Порядок повторного проходження здобувачами вищої освіти контрольних заходів урегульовано процедурами п.5.5 Положення про оцінювання результатів</p>

навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна

- 1.Парасюк В. М., Демків Р. Я., Когут В. М. Безпека дорожнього руху : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 340 с.
- 2.Казаков Є.О. Підручник з водіння автомобіля та безпеки дорожнього руху, навчальний посібник. Харків: Моноліт, 2021. 312 с.
- 3.Правила дорожнього руху України 2024. Офіційне видання. (Узгоджено з ГСЦ при МВС України (лист № 8571-2023 від 21.04.2023)). Харків: Моноліт. 2024.
4. Вайда Т. С. Водіння легкового автомобіля. Методика проведення занять з практичного навчання : навч.-метод. посіб. : для інструкторів з практ. навч. водіння та курсантів ВНЗ МВС України, напрям підгот. 08 "Право" та 26 "Цивільний захист" / Тарас Степанович Вайда. – Херсон : Грінв Д. С., 2017. – 599 с. : іл., табл.

Допоміжна

1. Корнієнко М. В., Берназ П. В., Афонін Д. С. Оформлення дорожньо-транспортних пригод : навч.-метод. посіб. Одеса : Одеський державний університет внутрішніх справ, 2021. 129 с.
2. Голіна В. В. Культурологія безпеки дорожнього руху в Україні: теорія та практика запобігання автотранспортним правопорушенням : монографія / В. В. Голіна, С. С. Шрамко ; Нац. акад. прав. наук України ; НДІ вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса НАПрН України. Харків : Право, 2023. 184 с. DOI: <https://doi.org/10.31359/9789669986870>. ISBN 978 966 998-687-0.
3. Олійник Г. В. Порушення правил дорожнього руху. Судова практика. Роз'яснення. Київ : Юрінком Інтер, 2021. 440 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

- 1.Електронний каталог і бібліотека ПДАУ <https://lib.pdau.edu.ua>
- 2.Електронний репозитарій ПДАУ: <https://dspace.pdau.edu.ua>
- 6.Основи керування автомобілем та безпека руху: [сайт]. Режим доступу: http://ncpn.net.ua/osnovi_upravleniya.html Назва з екрана.
7. Закон України «Про дорожній рух» від 30.06.1993 № 3353-ХІІ.
3. Посібник з безпечного керування автомобілем: [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.uccregina.ca/uk/>

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри агроінженерії та автомобільного транспорту протокол від 12.01.2026р. №6

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом за темою
	Виконання самостійної роботи	Виконання практичних завдань	Опитування, обговорення	
Тема 1. Основні поняття та завдання дисципліни «Основи керування автомобілями та сільськогосподарською технікою»	2	10	3	15
Тема 2. Основи стратегії і тактики керування автомобілем та сільськогосподарською технікою	2	10	3	15
Тема 3. Керування автомобілем та сільськогосподарською технікою в умовах майданчика	2	10	3	15
Тема 4. Керування в умовах населеного пункту та міста	2	5	3	10
Тема 5. Керування автомобілем та сільськогосподарською технікою в особливих умовах	2	5	3	10
6. Дорожні умови та особливості керування автомобілем та сільськогосподарською технікою у складних дорожніх умовах	2	10	3	15
Тема 7. Методи прищеплення навичок безпечного керування автомобілем та сільськогосподарської техніки	2	5	3	10
Тема 8. Аналіз дорожньо-транспортних пригод (ДТП)	2	5	3	10
Разом	16	60	24	100

Критерії оцінювання результатів опитування, обговорення теоретичних питань (0-3)

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	Здобувач вищої освіти відмінно володіє знаннями щодо безпечного керування транспортними засобами (ТЗ), основ стратегії та тактики керування автомобілем та сільськогосподарською технікою. Відмінно володіє навиками правильної поведінки водія в небезпечних і критичних ситуаціях. Відмінно демонструє знання вимог Правил дорожнього руху, зокрема такі, що стосуються запобігання дорожньо-транспортним пригодам.
2	Здобувач вищої освіти задовільно володіє знаннями щодо безпечного керування транспортними засобами (ТЗ), основ стратегії та тактики керування автомобілем та сільськогосподарською технікою. Задовільно володіє навиками правильної поведінки водія в небезпечних і критичних ситуаціях. Задовільно демонструє знання вимог Правил дорожнього руху, зокрема такі, що стосуються запобігання дорожньо-транспортним пригодам.
1	Здобувач вищої освіти частково володіє знаннями щодо безпечного керування транспортними засобами (ТЗ), основ стратегії та тактики керування автомобілем та сільськогосподарською технікою. Частково володіє навиками правильної поведінки водія в небезпечних і критичних ситуаціях. Частково демонструє знання вимог Правил дорожнього руху, зокрема такі, що стосуються запобігання дорожньо-транспортним пригодам.
0	Здобувач вищої освіти не володіє знаннями щодо безпечного керування транспортними засобами (ТЗ), основ стратегії та тактики керування автомобілем та сільськогосподарською технікою. Не володіє навиками правильної поведінки водія в небезпечних і критичних ситуаціях. Не демонструє знання вимог Правил дорожнього руху, зокрема такі, що стосуються запобігання дорожньо-транспортним пригодам.

- письмове виконання вправ на практичних заняттях (0-5);

Критерії оцінювання письмового виконання практичних занять (0-5)

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Здобувач вищої освіти проявив ініціативний підхід, відмінно володіє знаннями щодо безпечного керування транспортними засобами (ТЗ), основ стратегії та тактики керування автомобілем та сільськогосподарською технікою. Відмінно володіє навиками правильної поведінки водія в небезпечних і критичних ситуаціях. Відмінно демонструє знання вимог Правил дорожнього руху, зокрема такі, що стосуються запобігання дорожньо-транспортним пригодам.
4	Здобувач вищої освіти добре володіє знаннями щодо безпечного керування транспортними засобами (ТЗ), основ стратегії та тактики керування автомобілем та сільськогосподарською технікою. Добре володіє навиками правильної поведінки водія в небезпечних і критичних ситуаціях. Добре демонструє знання вимог Правил дорожнього руху, зокрема такі, що стосуються запобігання дорожньо-транспортним пригодам.

3	Здобувач вищої освіти задовільно володіє знаннями щодо безпечного керування транспортними засобами (ТЗ), основ стратегії та тактики керування автомобілем та сільськогосподарською технікою. Задовільно володіє навиками правильної поведінки водія в небезпечних і критичних ситуаціях. Задовільно демонструє знання вимог Правил дорожнього руху, зокрема такі, що стосуються запобігання дорожньо-транспортним пригодам.
2	Здобувач вищої освіти посередньо володіє знаннями щодо безпечного керування транспортними засобами (ТЗ), основ стратегії та тактики керування автомобілем та сільськогосподарською технікою. Посередньо володіє навиками правильної поведінки водія в небезпечних і критичних ситуаціях. Посередньо демонструє знання вимог Правил дорожнього руху, зокрема такі, що стосуються запобігання дорожньо-транспортним пригодам.
1	Здобувач вищої освіти частково володіє знаннями щодо безпечного керування транспортними засобами (ТЗ), основ стратегії та тактики керування автомобілем та сільськогосподарською технікою. Частково володіє навиками правильної поведінки водія в небезпечних і критичних ситуаціях. Частково демонструє знання вимог Правил дорожнього руху, зокрема такі, що стосуються запобігання дорожньо-транспортним пригодам.
0	Здобувач вищої освіти не володіє знаннями щодо безпечного керування транспортними засобами (ТЗ), основ стратегії та тактики керування автомобілем та сільськогосподарською технікою. Не володіє навиками правильної поведінки водія в небезпечних і критичних ситуаціях. Не демонструє знання вимог Правил дорожнього руху, зокрема такі, що стосуються запобігання дорожньо-транспортним пригодам.

- Письмове виконання завдань самостійної роботи (0-2);

Критерії оцінювання письмового виконання самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Здобувач вищої освіти змістовно і вичерпно відповів на поставлені питання і продемонстрував вміння логічного мислення, провів аналіз і оцінку факторів і подій, показав вміння прогнозувати очікувані результати від прийнятих рішень.
1	Здобувач вищої освіти відповів на поставлені питання та продемонстрував вміння логічного мислення, але не провів аналіз і оцінку факторів та подій, не показав вміння прогнозувати очікувані результати від прийнятих рішень.
0	Здобувач вищої освіти не відповів на всі поставлені запитання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів